

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р

Завідувач кафедри проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчального курсу
«Фінансове право України»
Спеціальність 081 «Право»
Галузь знань 08 Право

2020 -2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 року.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доктор юридичних наук, професор кафедри права, філософії та політології Шермет О.С.

Мова навчання – українська.

1.ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна Рік підготовки: 2 Семестри: 4 Кількість кредитів ECTS: 5	Загальна кількість годин: 150 Шифр та назва спеціальності: 081 «Право» Галузь знань 08 Право Лекції (теоретична підготовка): 40 Практичні: 34 Самостійна робота: 76 Вид контролю: іспит

Навчальна дисципліна «Фінансове право» спрямована на підготовку фахівців у сфері права. Під час вивчення дисципліни «Фінансове право» студенти повинні засвоїти загальноновизнані фінансові постулати, опанувати інструментарій, навчитися самостійно аналізувати його законодавче оформлення, оволодіти навичками практичного застосування фінансово-правових знань, що і становить мету викладання дисципліни.

Головними завданнями курсу є сприяння формуванню у студентів уміння орієнтуватися в системі джерел фінансового права, аналізувати й узагальнювати вивчений матеріал.

Програма навчальної дисципліни «Фінансове право» складається з 5-ти змістовних модулів.

Змістовний модуль 1. Економічні та правові основи фінансової діяльності. Фінансово-правові норми.

Змістовний модуль 2. Правовий режим фондів. Податки, податкове право.

Змістовний модуль 3. Правове регулювання сплати податків. Правові основи державних видатків.

Змістовний модуль 4. Правовий режим фінансування. Фінансово-правове регулювання платіжних систем, банківської діяльності в Україні.

Змістовний модуль 5. Фінансово-правове регулювання страхування. Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні. Державна фінансова безпека України.

Метою викладання навчальної дисципліни "Фінансове право" є оволодіння студентами поглибленими знаннями теорії фінансового права і змісту фінансового законодавства, формування у них навиків і умінь їх глибокого осмислення і творчого застосування на практиці.

Завдання. Завданнями навчальної дисципліни є:

- з'ясувати економічну сутність і правову природу вихідних фінансових і фінансово-правових категорій: фінансів, бюджету, податків, державного кредиту і державного боргу, страхування і державного обов'язкового страхування, грошової, платіжної і банківської систем, безготівкових розрахунків, банківського регулювання, кредиту і банківського кредитування, валютних цінностей і валютного регулювання, фінансового контролю;
- вивчити правові економічні та правові основи фінансової діяльності Української держави і місцевих самоврядування, компетенцію органів державної влади і місцевого самоврядування у сфері фінансів;
- визначити поняття, предмет, метод і фінансового права, а також його місце і роль у системі національного права України;

- проаналізувати і вивчити законодавчі та інші нормативно-правові акти, що визначають правові основи конкретних фінансово-правових інститутів;
- дослідити основні проблеми правозастосовчої (судової) практики застосування фінансово-правових норм, що регулюють різноманітні сфери фінансових відносин.

Досягнення поставлених завдань дозволить сформувати у студентів систему знань із чинного законодавства України про фінансове право, отримати навички у розв'язанні конкретних професійних завдань, навички щодо здійснення порядку оформлення, зміни та припинення трудових відносин що і є метою цього курсу.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
СК 1	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК 2	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 9.	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 25	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління

	Програмні результати навчання
ПРН 5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему
ПРН 9	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій
ПРН 10	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН 16	Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності
ПРН 18	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
ПРН 22	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
ПРН 23	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

Бакалавр повинен знати :

- теорію фінансів і фінансового права, правові фінансової діяльності Української держави і місцевих самоврядувань, компетенцію органів державної влади і місцевого самоврядування у сфері фінансів;
- правові основи конкретних фінансово-правових інститутів.

Бакалавр повинен уміти:

- визначити суть правової проблеми у сфері фінансової діяльності Української держави і місцевих самоврядувань;
  - правильно визначити правові основи, які регулюють відповідні фінансові відносини;
  - запропонувати шляхи для вирішення проблеми правового регулювання;
  - аргументовано висловити свою правову позицію з використанням посилань на нормативні акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру державних органів;
  - висловити свої правові аргументи з посиланнями на акти податкового законодавства у науковому рефераті, курсовій або магістерській роботі, у скарзі до відповідного державного органу чи у позовній заяві до суду;
  - грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію з питань фінансового права;
- набути навиків:
- визначення регулятивних можливостей та ефективності норм фінансового права;
  - всебічного і глибокого правового аналізу запропонованих спірних ситуацій;
  - вільного володіння і застосування на практиці науковим, нормативним та інтерпретаційним (судовим, роз'яснювальним) матеріалом.

3. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ:

Змістовний модуль I. Економічні та правові основи фінансової діяльності. Фінансово-правові норми.

Тема 1 : Економічні та правові основи фінансової діяльності української держави і місцевих самоврядувань як сфери регулювання фінансовим правом.

Фінансова діяльність держави. Повноваження органів законодавчої, виконавчої і судової влади у здійсненні фінансової діяльності. Принципи фінансової діяльності держави. Завдання фінансової діяльності держави. Поняття методів фінансової діяльності держави. Класифікація методів фінансової діяльності держави.

Тема 2 : Фінансове право як галузь національного права України, наука і навчальна дисципліна.

Поняття, предмет, методи фінансового права. Принципи фінансового права. Місце фінансового права в системі права України. Система та джерела фінансового права. Наука фінансового права: поняття, предмет, функції. Представники науки фінансового права.

Тема 3: Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини. Суб'єкти фінансового права.

Фінансово-правові норми: поняття, види, структура та форми реалізації. Поняття та склад фінансових правовідносин. Функції фінансового контролю. Принципи здійснення фінансового контролю. Суб'єкти та об'єкти фінансового контролю. Правова основа здійснення фінансового контролю.

Тема 4: Бюджетний устрій та побудова бюджетна система України. Міжбюджетні відносини в Україні.

Поняття бюджетного устрою та бюджетної системи України, її склад. Принципи побудови бюджетної системи України. Правове регулювання структури бюджетів. Структура державного бюджету. Джерела формування доходів бюджетів. Склад доходів Державного бюджету України та місцевих бюджетів. Бюджетна класифікація. Поняття бюджетної класифікації, її призначення. Склад бюджетної класифікації.

Тема 5: Бюджетний процес.

Поняття і зміст бюджетного процесу. Поняття бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу. Орямок складання проекту Державного бюджету України. Роль Президента України в прийнятті Закону про Державний бюджет України.

Змістовний модуль II. Правовий режим фондів. Податки, податкове право.

Тема 6: Правовий режим загальнодержавних та місцевих цільових фондів.

Поняття і класифікація цільових фондів коштів. Правовий статус та управління Пенсійним фондом України, Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України. Правовий статус та управління Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Тема 7: Поняття, правові основи і система публічних (державних і комунальних доходів).

Поняття фінансово-правового інституту публічних доходів. Система оподаткування. Поняття, функції та види податків і зборів в Україні. Податкове право, податкові правовідносини. Юридичний склад податку. Правове регулювання загальнодержавних податків і зборів. Правове регулювання місцевих податків. Правове регулювання місцевих зборів.

Тема 8: Податки і податкове право в Україні.

Предмет та поняття податкового права. Податкове право в системі галузей права. Правове регулювання податкової системи. Принципи податкового права, їх види та характеристика. Суть податкових правовідносин. Система, об'єкт, зміст податкових правовідносин. Класифікації податків, її ознаки. Необхідність і сутність податків. Історія зародження та становлення податків. Податкова база. Класифікація податків за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють: загальнодержавні й місцеві податки. Класифікація податків.

Тема 9: Правові основи адміністрування податків в Україні.

Адміністрування податку на додану вартість в Україні. Процедури адміністрування податку. Облік платників ПДВ. Реєстраційні документи платників податку на додану вартість у фіскальних органах. Види перевірок правильності нарахування податків. Процедура відшкодування ПДВ з бюджету. Перевірка правильності заявлених до відшкодування з бюджету сум ПДВ. Порядок та правильність відшкодування з бюджету сум переplat по ПДВ. Способи відшкодування ПДВ із бюджету. Форми звітності з ПДВ, умови декларування. Пільги по податку на додану вартість.

Тема 10: Правове регулювання сплати непрямих податків в Україні.

Поняття непрямого податку, їх переваги та недоліки. Податок на додану вартість та його елементи. Порядок застосування "0" ставки при оподаткуванні ПДВ. Акцизний збір та його елементи. Порядок нарахування та сплати непрямих податків в Україні. Автоматичне відшкодування ПДВ. Поняття податкового кредиту по ПДВ.

Змістовний модуль III. Правове регулювання сплати податків. Правові основи державних видатків.

Тема 11: Правове регулювання сплати прямих податків в Україні.

Історія виникнення та характеристика прямого оподаткування у світі. Податок на прибуток: суб'єкт, об'єкт, ставки, пільги в оподаткуванні прибутку. Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів: суб'єкт, об'єкт, ставки, пільги в оподаткуванні прибутку. Податок на землю: суб'єкт, об'єкт, ставки, пільги в оподаткуванні прибутку.

Тема 12: Неподаткові доходи.

Неподаткові доходи. Доходи від операцій з капіталом. Фінансовий моніторинг. Поняття та характеристика неподаткових доходів. Характеристика основних елементів правового механізму неподаткових доходів. Класифікація, характеристика неподаткових доходів. Характеристика видів податків залежно від каналу надходження, від методу стягнення, методу оподаткування.

Тема 13: Правові основи державних видатків.

Поняття і види державних видатків. Класифікація державних видатків. Правові режими фінансування видатків. Поняття, класифікація видатків бюджету. Напрями фінансування видатків із державного бюджету. Поняття фінансування державних видатків. Загальні принципи фінансування.

Тема 14: Правовий режим і особливості фінансування окремих галузей народного господарства.

Правовий режим державних та місцевих фондів коштів. Правове регулювання державних доходів. Поняття і система державних доходів, основи правового регулювання державних доходів, податкове право; правовий режим неподаткових платежів (митних та ресурсних) до бюджету. Правові основи державного кредиту. Правове регулювання державних видатків та бюджетного фінансування окремих галузей народного господарства. Правові основи банківської діяльності, грошового обігу, розрахунків та валютних відносин. Джерела фінансового права. Фінансові правовідносини. Зміст фінансового контролю. Види операцій фінансового контролю.

Змістовний модуль IV. Правовий режим фінансування. Фінансово-правове регулювання платіжних систем, банківської діяльності в Україні.

Тема 15: Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування

Порядок кошторисно-бюджетного фінансування. Поняття, структура та значення кошторису. Розпорядники та одержувачі бюджетних коштів. Поняття та принципи кошторисно-бюджетного фінансування.

Тема 16: Правове регулювання грошового обігу в Україні

Поняття грошової системи. Грошова система України та її розвиток у сучасних умовах. Принципи побудови грошової системи, її структура та елементи. Правові основи грошового обігу в Україні. Грошова реформа: поняття, види, етапи проведення. Правила ведення безготівкових розрахунків, касових операцій в Україні. Форми касових документів. Контроль за веденням касових операцій. Порядок проведення ревізії каси та оформлення її результатів.

Тема 17: Фінансово-правове регулювання платіжних систем в Україні

Основні складові та особливості платіжних систем. Суть, значення, загальна концепція і основа діяльності платіжної системи. Організація розрахунків та ризики в платіжних системах. Учасники платіжної системи. Безпека платіжних систем.

Тема 18: Фінансово-правове регулювання банківської діяльності в Україні

Поняття і роль банків у суспільстві. Поняття банківської системи України. Правове регулювання і розвиток банківської системи. Поняття та суть банківської діяльності. Види діяльності банку. Визначення, функції та властивості банківській системи. Класифікації банків за різними ознаками. Особливості кооперативного банку. Внутрішні та зовнішні фактори розвитку банківської системи.

Змістовний модуль V. Фінансово-правове регулювання страхування. Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні. Державна фінансова безпека України.

Тема 19: Фінансово-правове регулювання страхування в Україні

Правові основи страхування. Поняття страхування, його риси, сутність і функції. Історія виникнення і розвитку страхової справи у світі. Структура національного страхового ринку. Страхова компанія. Основні галузі і види страхування. Майнове страхування. Особисте страхування. Соціальне страхування. Страхування цивільної відповідальності. Страхування підприємницьких ризиків. Співстрахування та перестрахування. Добровільне та обов'язкове страхування. Класифікація фінансово-правових взаємовідносин у сфері страхування. Зміст та особливі умови договору страхування. Організація нагляду та контролю за страховою діяльністю в Україні

Тема 20: Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні

Правові основи валютного регулювання та контролю. Поняття валюти та валютних цінностей. Поняття валютної операції. Правовий режим валютних операцій. Ліцензування валютних операцій комерційних банків. Порядок надання ліцензій на здійснення операцій з валютними цінностями, їх види. Загальні положення про розрахунки в іноземній валюті на території України. Правила здійснення операцій з купівлі та продажу іноземної валюти готівкою. Валютний контроль та органи, що його здійснюють.

Тема 21: Державна фінансова безпека України і державна фінансова дисципліна.

Державна фінансова безпека та державна фінансова дисципліна. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави. Основи організації фінансової дисципліни. Фінансовий контроль в усіх сферах. Фінансова безпека, концепція, критерії, рівні та методи. Основні складові фінансової безпеки держави, механізм та системи її забезпечення. Бюджетний податковий, борговий грошово-кредитний, валютний, фондовий і страховий ринок, банківський, інвестиційний, ресурсний, демографічний, екологічний, політичний, соціальний, продовольчий, енергетичний, інформаційний, кримінальний та інші.

Тема 22: Фінансовий контроль в Україні.

Поняття, об'єкт, принципи, сутність та функції фінансового контролю. Види фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Органи фінансового контролю України, їх повноваження. Основні повноваження органів фінансового контролю загальної компетенції та спеціальної компетенції. Аудиторський контроль. Система органів фінансового контролю зарубіжних країн.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ:
Тематичний план.

Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття			Самостійна робота
Змістовний модуль I. Економічні та правові основи фінансової діяльності. Фінансово-правові норми.						
Тема 1. Економічні та правові основи фінансової діяльності української держави і місцевих самоврядувань як сфери регулювання фінансовим правом.	6	2	2			2
Тема 2. Фінансове право як галузь національного права України, наука і навчальна дисципліна.	6	2	2			2
Тема 3. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини. Суб'єкти фінансового права.	6	2	2			2
Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетна система України. Міжбюджетні відносини в Україні.	5	2	1			2
Тема 5. Бюджетний процес.	7	2	1			4
Разом за змістовним модулем I	38	10	8			12
Змістовний модуль II. Правовий режим фондів. Податки, податкове право.						
Тема 6. Правовий режим загальнодержавних та місцевих цільових фондів.	6	2	2			2
Тема 7. Поняття, правові основи і система публічних (державних і комунальних доходів).	6	2	2			2
Тема 8. Податки і податкове право в Україні	8	2	2			4
Тема 9. Правові основи адміністрування податків в Україні.	5	2	1			2
Тема 10. Правове регулювання сплати непрямих податків в Україні.	5	2	1			2
Разом за змістовним модулем II	38	10	8			12
Змістовний модуль III. Правове регулювання сплати податків. Правові основи державних видатків.						
Тема 11: Правове регулювання сплати прямих податків в Україні.	7	2	2			3
Тема 12: Неподаткові доходи.	7	2	2			3
Тема 13: Правові основи державних видатків.	8	2	2			4
Тема 14: Правовий режим і особливості фінансування окремих галузей народного господарства.	8	3	2			3
Разом за змістовним модулем III	38	9	8			13
Змістовний модуль IV. Правовий режим фінансування. Фінансово-правове регулювання платіжних систем, банківської діяльності в Україні.						

Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття			Самостійна робота
Тема 15: Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування	7	1	1			5
Тема 16: Правове регулювання грошового обігу в Україні	7	1	1			5
Тема 17: Фінансово-правове регулювання платіжних систем в Україні	8	2	1			5
Тема 18: Фінансово-правове регулювання банківської діяльності в Україні	8	1	1			6
Разом за змістовним модулем IV	30	5	4			21
Змістовний модуль V. Фінансово-правове регулювання страхування. Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні. Державна фінансова безпека України.						
Тема 19: Фінансово-правове регулювання страхування в Україні	7	1	1			5
Тема 20: Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні	8	1	1			6
Тема 21: Державна фінансова безпека України і державна фінансова дисципліна.	8	2	1			5
Тема 22: Фінансовий контроль в Україні.	7	1	1			5
Разом за змістовним модулем V	30	5	4			21
Усього годин	150	40	34			76

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

Змістовний модуль I.

Тематика практичних занять.

Семінар 1. Правове регулювання бюджетного процесу в Україні

Питання для розгляду:

1. Поняття бюджетного процесу та його стадій.
2. Повноваження основних учасників бюджетно-процесуальних правовідносин.
3. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України у Верховній Раді України.
4. Виконання затвердженого бюджету.
5. Звітність про виконання бюджету.

Семінар 2. Види доходів державного бюджету

Питання для розгляду:

1. Поняття та види доходів державного бюджету.
2. Система податкових надходжень до державного бюджету.
3. Система податкових надходжень до державного бюджету.

Семінар 3. Поняття податку і неподаткових платежів

Питання для розгляду:

1. Поняття та класифікація публічних доходів.
2. Поняття податку, збору.
3. Податкове законодавство. Елементи податкового закону.
4. Поняття неподаткових платежів.

5. Податкова система та система податкових органів в Україні. Предмет податкового права.

Семінар 4. Податкове право. Податкові правовідносини

Питання для розгляду

1. Предмет і метод податкового права.
2. Особливості податкових норм.
3. Зміст податкових правовідносин.
4. Джерела податкового права.

Змістовний модуль II.

Семінар 5. Система податків в Україні

Питання для розгляду:

1. Система податків, зборів.
2. Система загальнодержавних податків, зборів.
3. Змішані податки.
4. Спеціальні податкові режими.

Семінар 6. Непрямі податки в Україні

Питання для розгляду:

1. Загальна характеристика ПДВ. Платник ПДВ.
2. Об'єкт та база оподаткування ПДВ.
3. Пільги з оподаткування та ставка ПДВ.
4. Акцизний податок: загальна характеристика

Семінар 7. Правові основи оподаткування прибутку підприємств

Питання для розгляду:

1. Платники податку.
2. Об'єкт оподаткування.
3. Ставка податку.
4. Пільги зі сплати податку
5. Податковий період. Зарахування податку.

Семінар 8. Правові основи оподаткування доходів фізичних осіб – 2 год.

Питання для розгляду:

1. Платники податку та об'єкт оподаткування.
2. Право платника податку на податкову знижку.
3. Податкові соціальні пільги.
4. Ставка податку та порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.
5. Особливості нарахування та сплати податку з окремих видів доходів.

Семінарске заняття 9. Система місцевих податків і зборів в Україні

Питання для розгляду:

1. Система місцевих податків і зборів.
2. Місцеві податки.
3. Загальна характеристика місцевих зборів.

Змістовний модуль III.

Семінар 10. Правові основи державних та місцевих запозичень. – 2 год.

Питання для розгляду:

1. Поняття про державні та місцеві запозичення.
2. Види і форми державного боргу.
3. Правові основи місцевих запозичень.

Семінар 11. Система публічних видатків.

Питання для розгляду:

1. Поняття публічних видатків.
  2. Система публічних видатків.
- Семінар 12. Поняття і принципи бюджетного фінансування.**

Питання для розгляду:

1. Поняття фінансування.
2. Принципи бюджетного фінансування, їх зміст.

Семінар 13. Структура кошторису бюджетної установи

Питання для розгляду:

1. Поняття кошторису бюджетної установи.
2. Види кошторисів.
3. Структура кошторису бюджетної установи

Змістовний модуль IV.

Семінар 14. Правовий статус Національного банку України.

Питання для розгляду:

1. Місце НБУ в банківській системі України.
2. Правовий статус Національного банку України.
3. Правовий статус керівних органів Національного банку України.

Семінар 15. Правові основи банківської системи України

Питання для розгляду:

1. Види банків в Україні.
2. Порядок створення та державної реєстрації банків.
3. Ліцензування банківської діяльності.

Семінарське заняття 16. Система грошового обігу в Україні.

Питання для розгляду:

1. Поняття грошей. Види та функції грошей.
2. Поняття грошової маси та грошової системи.
3. Види грошового обігу.

Семінар 17. Порядок ведення касових операцій в Україні

Питання для розгляду:

1. Порядок організації готівкових розрахунків.
2. Порядок оформлення касових операцій.
3. Порядок ведення касової книги та обов'язки касира.
4. Контроль за дотриманням порядку ведення операцій з готівкою.

Змістовний модуль V.

Семінар 18. Поняття і види валютних цінностей. Валютне регулювання.

Питання для розгляду:

1. Поняття валюти, валютних цінностей.
2. Зміст валютного регулювання.
3. Валютний контроль.

Семінар 19. Повноваження державних органів у сфері валютного контролю

Питання для розгляду:

1. Повноваження Національного банку України у сфері валютного контролю.
2. Роль Рахункової палати, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, органів пробірної контролю у валютному регулюванні.
3. Функції інших державних органів у сфері валютного контролю (Державної податкової адміністрації України, Міністерства зв'язку України, Державної митної служби України).

Семінар 20. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Питання для розгляду:

1. Відповідальність за порушення валютного законодавства відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" та Закону України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті".
2. Відповідальність за порушення валютного законодавства відповідно до Положення про валютний контроль.
3. Відповідальність за порушення порядку одержання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Студенти виконують реферативні завдання (презентації) або міні-дослідження (есе) з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

Теми презентацій (самостійна робота)

Змістовний модуль I.

1. Економічні та правові основи фінансової діяльності української держави і місцевих самоврядувань як сфери регулювання фінансовим правом.
2. Фінансове право як галузь національного права України, наука і навчальна дисципліна
3. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини. Суб'єкти фінансового права.
4. Бюджетний устрій та побудова бюджетна система України. Міжбюджетні відносини в Україні.
5. Бюджетний процес.

Змістовний модуль II.

1. Правовий режим загальнодержавних та місцевих цільових фондів.
2. Поняття, правові основи і система публічних (державних і комунальних доходів).
3. Податки і податкове право в Україні
4. Правові основи адміністрування податків в Україні.
5. Правове регулювання сплати непрямих податків в Україні.

Змістовний модуль III.

1. Правове регулювання сплати прямих податків в Україні.
2. Неподаткові доходи
3. Правові основи державних видатків.
4. Правовий режим і особливості фінансування окремих галузей народного господарства
5. Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування

Змістовний модуль IV.

1. Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування
2. Правове регулювання грошового обігу в Україні
3. Фінансово-правове регулювання платіжних систем в Україні
4. Фінансово-правове регулювання банківської діяльності в Україні

Змістовний модуль V.

1. Фінансово-правове регулювання страхування в Україні
2. Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні
3. Державна фінансова безпека України і державна фінансова дисципліна.
4. Фінансовий контроль в Україні

7. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика дисципліни та оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **7 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питань семінарського заняття, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питань, на які відповідає, та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **5 - 6 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питань семінарського заняття, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 - 4 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **1 – 2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміння визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку (V семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне

вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями фінансового права, бюджетної політики, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання;
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

Політика щодо дефлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ:

Назва теми	Всього балів	Практичні заняття	Індивід. заняття	Контрольна робота	Самостійна робота
Змістовний модуль I. Економічні та правові основи фінансової діяльності. Фінансово-правові норми.					
Тема 1. Економічні та правові основи фінансової діяльності української держави і місцевих самоврядувань як сфери регулювання фінансовим правом.		2	1		1
Тема 2. Фінансове право як галузь національного права України, наука і навчальна дисципліна.		2	0,5		1
Тема 3. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини. Суб'єкти фінансового права.		2	0,5		1

Назва теми	Всього балів	Практичні заняття	Індивід. заняття	Контрольна робота	Самостійна робота
Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетна система України. Міжбюджетні відносини в Україні.		2	0,5		1
Тема 5. Бюджетний процес.		2	0,5		1
Разом за змістовним модулем 1	18	10	3		5
Змістовний модуль II. Правовий режим фондів. Податки, податкове право.					
Тема 6. Правовий режим загальнодержавних та місцевих цільових фондів.		2	1		1
Тема 7. Поняття, правові основи і система публічних (державних і комунальних доходів).		2	0,5		1
Тема 8. Податки і податкове право в Україні		2	0,5		1
Тема 9. Правові основи адміністрування податків в Україні.		2	0,5		1
Тема 10. Правове регулювання сплати непрямих податків в Україні.		2	0,5		1
Разом за змістовним модулем II	18	10	3		5
Змістовний модуль III. Правове регулювання сплати податків. Правові основи державних видатків.					
Тема 11: Правове регулювання сплати прямих податків в Україні.		2	0,5		0,5
Тема 12: Неподаткові доходи.		2	0,5		0,5
Тема 13: Правові основи державних видатків.		2	0,5		1
Тема 14: Правовий режим і особливості фінансування окремих галузей народного господарства.		2	0,5		1
Разом за змістовним модулем III	13	8	2		3
Змістовний модуль IV. Правовий режим фінансування. Фінансово-правове регулювання платіжних систем, банківської діяльності в Україні.					
Тема 15: Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування		2	0,5		0,5
Тема 16: Правове регулювання грошового обігу в Україні		2	0,5		0,5
Тема 17: Фінансово-правове регулювання платіжних систем в Україні		2	0,5		1
Тема 18: Фінансово-правове регулювання банківської діяльності в Україні		2	0,5		1
Разом за змістовним модулем IV	13	8	2		3
Змістовний модуль V. Фінансово-правове регулювання страхування. Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні. Державна фінансова безпека України.					
Тема 19: Фінансово-правове регулювання страхування в Україні		2	0,5		0,5

Назва теми	Всього балів	Практичні заняття	Індивід. заняття	Контрольна робота	Самостійна робота
Тема 20: Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні		2	0,5		0,5
Тема 21: Державна фінансова безпека України і державна фінансова дисципліна.		2	0,5		1
Тема 22: Фінансовий контроль в Україні.		2	0,5		1
Разом за змістовним модулем V	13	8	2		3
Разом за курс	75	44	12		19

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	13	3	до 39
Індивідуальне завдання (презентації)	2	5	до 10
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект ¹	1	13	до 13
Підсумкова контрольна робота	1	13	до 13
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ:

1. Поняття та сутність фінансів
2. Характеристика фінансових ресурсів держави
3. Поняття та склад фінансової системи

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

4. Поняття публічної фінансової діяльності та принципи її здійснення
5. Методи здійснення публічної фінансової діяльності
6. Форми здійснення публічної фінансової діяльності
7. Державні органи управління фінансами
8. Поняття, предмет і методи фінансового права
9. Місце фінансового права в системі права України
10. Система фінансового права
11. Джерела фінансового права
12. Фінансово-правові норми: поняття, класифікація
13. Структура фінансово-правової норми
14. Фінансові правовідносини: поняття, підстави виникнення, зміни і припинення
15. Склад фінансових правовідносин
16. Поняття, об'єкт, принципи та функції фінансового контролю в Україні
17. Система органів фінансового контролю України, їх функції
18. Рахункова палата України
19. Державна аудиторська служба України
20. Державна фіскальна служба України
21. Державна казначейська служба України
22. Види фінансового контролю
23. Методи фінансового контролю
24. Бюджетний кодекс України як джерело фінансового права
25. Поняття та суть бюджету.
26. Значення бюджету для функціонування держави
27. Поняття, предмет та джерела бюджетного права
28. Бюджетно-правові норми: поняття і види
29. Бюджетні правовідносини: види, структура та особливості
30. Бюджетна система та бюджетний устрій
31. Принципи побудови бюджетної системи України
32. Бюджетна класифікація України
33. Міжбюджетні відносини в Україні
34. Поняття та стадії бюджетного процесу
35. Порядок складання проекту бюджету
36. Порядок розгляду проекту та прийняття закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет)
37. Виконання бюджету, включаючи внесення змін до закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет)
38. Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього
39. Правовий інститут публічних доходів держави та органів місцевого самоврядування
40. Податковий кодекс України як джерело фінансового права
41. Поняття податку.
42. Принципи оподаткування
43. Поняття податкового права і податкових правовідносин
44. Юридичний склад податку
45. Податок на прибуток підприємств
46. Податок на доходи фізичних осіб
47. Податок на додану вартість
48. Акцизний податок
49. Екологічний податок
50. Рентна плата
51. Мито
52. Правове регулювання місцевих податків
53. Податок на майно

54. Єдиний податок
55. Правове регулювання місцевих зборів
56. Збір за місця для паркування транспортних засобів
57. Туристичний збір
58. Поняття та особливості правового інституту державного і місцевих запозичень
59. Поняття, завдання і функції страхування
60. Поняття та види державних і місцевих видатків
61. Порядок кошторисно-бюджетного фінансування
62. Фінансово-правовий інститут регулювання банківської діяльності
63. Банківська система України, її функції
64. Правовий статус Національного банку України
65. Правила ведення касових операцій
66. Правові засади та форми здійснення безготівкових розрахунків в Україні

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Лекції з дисципліни, мультимедійні презентації, тестові завдання, методичні рекомендації, силабус, робоча навчальна програма (знаходиться на платформі Google classroom).

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

Основна нормативна база:

1. Кучерявенко М.П. Фінансове право: підручник. Київ: Алерта, 2016.
2. Фінансове право : підручник / М.П.Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін. ; за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2016.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р., К., 1996.
2. Цивільний кодекс України від 16.11.2003 р. № 435 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon4.rada.gov.ua
3. Господарський кодекс України від 16.11.2003 р. № 436 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon4.rada.gov.ua
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon4.rada.gov.ua
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.kiev.ua
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
7. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3125 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Закон України «Про порядок розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.1994 р. № 185 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
9. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
10. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р. № 448 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
11. Закон України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 22.11.1996 р. № 543 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

12. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. № 679 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
13. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
14. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 р. № 1533 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
15. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
16. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» від 18.01.2001 р. № 2240 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
18. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 3.02.2012 р. № 4452-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
19. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» в редакції від 16.10.2012 р. № 5463 // www.zakon4.rada.gov.ua
20. Закон України «Про Рахункову палату України» від 02.07.2015 № 576-VIII// www.zakon4.rada.gov.ua
21. Постанова Верховної Ради України «Правила оформлення проекту закону про Державний бюджет України» від 06.05.1996 № 170/96// www.zakon4.rada.gov.ua
22. Постанова Верховної Ради України «Про структуру бюджетної класифікації» від 12.07.1996 р. № 327 // www.zakon4.rada.gov.ua
23. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання Державного казначейства» від 21.12.2005 р. № 1232 // www.zakon4.rada.gov.ua
24. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення наповнення державного бюджету та посилення фінансово-бюджетної дисципліни» від 28.02.1997 р. №187 // www.zakon4.rada.gov.ua
25. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо вдосконалення механізмів казначейського обслуговування» від 05.12.2002 р. № 1133/2002 // www.zakon4.rada.gov.ua
26. Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» від 19.02.1993р. № 15-93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету» від 29.03.2002 р. № 415 // www.zakon4.rada.gov.ua

Допоміжна

1. [Александрович О. О.](#) Організація фінансового контролю в українських містах за часів магдебурзького права у XVI-XVIII ст.[Електронний ресурс] / О. О. Александрович. // [Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування](#). - 2016. - № 1.
2. [Атаманчук Н. І.](#) Особливості фінансово-правової відповідальності за порушення митного законодавства[Електронний ресурс] / Н. І. Атаманчук // [Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки](#). - 2015. - № 2(2). - С. 75-80.
3. [Баїк О. І.](#) Податкове право: фінансово-правовий інститут, наука та навчальна дисципліна [Електронний ресурс] / О. І. Баїк // [Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки](#). - 2016. - № 837. - С. 14-22.

4. [Белінська Я. В.](#) Концептуальні підходи до стабілізації грошового обігу в умовах кризи [Електронний ресурс] / Я. В. Белінська, Н. С. Козій // [Економічний вісник університету](#). - 2016. - Вип. 29(1). - С. 274-281.
5. [Білінський Д. О.](#) Про правові засади функціонування публічної фінансової системи України [Електронний ресурс] / Д. О. Білінський // [Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького](#). - 2015. - № 12. - С. 77-81.
6. [Білінський Д. О.](#) Про фінансово-правову природу загальнообов'язкового соціального страхування [Електронний ресурс] / Д. О. Білінський // [Право та інноваційне суспільство](#). - 2016. - № 1. - С. 60-64.
7. [Білінський Д. О.](#) Публічні фонди грошових коштів в умовах децентралізації фінансової системи України: правовий аналіз [Електронний ресурс] / Д. О. Білінський // [Право і суспільство](#). - 2016. - № 3(1). - С. 137-141.
8. [Борисов І. В.](#) Правове регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] / І. В. Борисов // [Форум права](#). - 2015. - № 2. - С. 10–15
9. [Бригінець О. О.](#) Особливості формування механізму правового забезпечення фінансової безпеки України [Електронний ресурс] / О. О. Бригінець // [Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки](#). - 2016. - № 837. - С. 36-41.
10. [Вакарюк Л. В.](#) Природно-позитивне трактування публічного начала у фінансовому праві [Електронний ресурс] / Л. В. Вакарюк // [Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"](#). - 2015. - Вип. 3. - С. 44-56.
11. [Вакарюк Л.В.](#) Загальна характеристика сучасних підходів до розуміння системи фінансового права України [Електронний ресурс] / Л.В. Вакарюк, Л.В. Гусар // [Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"](#). - 2015. - Вип. 2. - С. 45-57.
12. [Вдовічен В. А.](#) Особливості фінансово-правового режиму казначейської системи виконання бюджетів за доходами [Електронний ресурс] / В. А. Вдовічен // [Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія :Право](#). - 2015. - Вип. 2. - С. 251-258.
13. [Вдовічен В. А.](#) Принципи та функції фінансово-правової відповідальності за порушення законодавства в сфері виконання бюджетів за доходами [Електронний ресурс] / В. А. Вдовічен // [Публічне право](#). - 2016. - № 1. - С. 141-146.
14. [Вдовічен В. А.](#) Фінансове право як компроміс публічного та приватного інтересу в соціумі [Електронний ресурс] / В. А. Вдовічен // [Право і суспільство](#). - 2014. - № 6.2. - С. 85-89.
15. [Вівчар О. Й.](#) Державний кредит та боргова політика в Україні [Електронний ресурс] / О. Й. Вівчар, В. М. Кащишин // [Наука й економіка](#). - 2015. - Вип. 2. - С. 13-19.
16. [Гаруст Ю. В.](#) Організаційно-правова структура фінансової системи України за сферами виникнення фінансових відносин [Електронний ресурс] / Ю. В. Гаруст, Т. А. Кобзева // [Форум права](#). - 2015. - № 5. - С. 27–38.
17. [Гетманець О. П.](#) Сутність і значення фінансово-правової відповідальності в бюджетному процесі [Електронний ресурс] / О. П. Гетманець // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2015. - Вип. 30(2). - С. 24-27.
18. [Гетьман К. О.](#) Реалізація фіскальної функції податку на межі фінансово-правових підгалузей [Електронний ресурс] / К. О. Гетьман // [Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ](#). - 2015. - № 2. - С. 171-179.
19. [Голоядова Т. О.](#) Правові аспекти функціонування державного фінансового контролю в Україні та необхідність удосконалення вітчизняного законодавства до законодавства ЄС [Електронний ресурс] / Т. О. Голоядова // [Південноукраїнський правничий часопис](#). - 2015. - № 1. - С. 68-71.
20. [Гончар В. Г.](#) Міжнародні валютно-кредитні відносини суб'єктів господарювання як складова фінансової безпеки держави [Електронний ресурс] / В. Г. Гончар // [Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія : Економічні науки](#). - 2015. - № 1. - С. 119-129.

21. [Гончар В. Г.](#) Прояви негативного впливу залучення міжнародних кредитів суб'єктами господарювання на фінансово-економічну безпеку держави [Електронний ресурс] / В. Г. Гончар // [Економіка. Фінанси. Право](#). - 2015. - № 7. - С. 17-22.
22. [Деревянко Б.](#) Особливості бюджетної відповідальності як різновиду фінансово-правової відповідальності [Електронний ресурс] / Б. Деревянко, Д. Острий // [Підприємництво, господарство і право](#). - 2016. - № 6. - С. 145-149.
23. [Дмитренко Е. С.](#) Понятійно-категоріальний апарат фінансового права: проблеми визначення [Електронний ресурс] / Е. С. Дмитренко // [Право та державне управління](#). - 2015. - № 2. - С. 19-22.
24. [Євенко Т. І.](#) Стан банківської системи України в 2015 році, дослідження проблемних аспектів та шляхи їх подолання [Електронний ресурс] / Т. І. Євенко // [Формування ринкових відносин в Україні](#). - 2016. - № 2. - С. 23-26.
25. [Ільницький О.](#) Фінансово-правовий аналіз грошової емісії в Україні [Електронний ресурс] / О. Ільницький // [Вісник Львівського університету. Серія юридична](#). - 2015. - Вип. 62. - С. 107–118.
26. [Кануннікова О. Р.](#) Правові аспекти фінансової безпеки України: реалії і перспективи децентралізації [Електронний ресурс] / О. Р. Кануннікова, Я. О. Панфілова // [Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право](#). - 2015. - № 2. - С. 276-284.
27. [Карпенко С.](#) Повернення коштів за вкладками фізичних осіб банками, що перебувають у стадії ліквідації: фінансово-правові аспекти [Електронний ресурс] / С. Карпенко // [Теорія і практика інтелектуальної власності](#). - 2015. - № 3. - С. 78–86.
28. [Кобелька Д. М.](#) Класифікація видів правопорушень у фінансовій сфері [Електронний ресурс] / Д. М. Кобелька // [Форум права](#). - 2015. - № 1. - С. 141–146.
29. [Кобелька Д. М.](#) Принципи протидії правопорушенням у фінансовій сфері [Електронний ресурс] / Д. М. Кобелька // [Митна справа](#). - 2015. - № 1(2.2). - С. 191-197.
30. [Кобелька Д.](#) Щодо правового забезпечення протидії правопорушенням у фінансовій сфері [Електронний ресурс] / Д. Кобелька // [Юридичний вісник](#). - 2015. - № 1. - С. 222-228.
31. [Коваленко А. А.](#) Банківська діяльність у контексті предмета фінансового права [Електронний ресурс] / А. А. Коваленко // [Право і суспільство](#). - 2015. - № 3(2). - С. 111-117.
32. [Коваленко А. А.](#) Фінансово-правові питання банківської діяльності в Україні [Електронний ресурс] / А. А. Коваленко // [Право і суспільство](#). - 2015. - № 5. - С. 136-140.
33. [Козій Н. С.](#) Світовий досвід стабілізації грошового обігу [Електронний ресурс] / Н. С. Козій // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство](#). - 2016. - Вип. 6(2). - С. 11-15.
34. [Коломієць П. В.](#) Стосовно структурної побудови вітчизняної системи фінансового права [Електронний ресурс] / П. В. Коломієць // [Бюлетень Міністерства юстиції України](#). - 2015. - № 2. - С. 86-92.
35. [Колосова В. П.](#) Планування видатків державного бюджету для реалізації інвестиційних програм, шокредитуються міжнародними інституціями [Електронний ресурс] / В. П. Колосова // [Фінанси України](#). - 2015. - № 2. - С. 27-38.
36. [Котенко С. Л.](#) Нормативно-правове забезпечення державної фінансової політики за чинником людського розвитку [Електронний ресурс] / С. Л. Котенко // [Інвестиції: практика та досвід](#). - 2015. - № 21. - С. 130-135.
37. [Кравчонок С. В.](#) Державне регулювання грошово-кредитного ринку України [Електронний ресурс] / С. В. Кравчонок // [Економічний простір](#). - 2015. - № 102. - С. 61-70.
38. [Кудрявська Н. В.](#) Фінансово-економічні та правові основи діяльності страхових посередників [Електронний ресурс] / Н. В. Кудрявська // [Економіка та держава](#). - 2016. - № 12. - С. 86-89.

39. [Літвінова Є. В.](#) Про фінансово-правову відповідальність як родову категорію [Електронний ресурс] / Є. В. Літвінова // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2016. - Вип. 19. - С. 59-61.
40. [Літвінова Є. В.](#) Процесуальні норми фінансового права: практика на крок попереду дослідників [Електронний ресурс] / Є. В. Літвінова // [Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції](#). - 2016. - Вип. 2. - С. 97-100.
41. [Літвінцева А. С.](#) Правова природа фінансової відповідальності [Електронний ресурс] / А. С. Літвінцева // [Право і суспільство](#). - 2016. - № 3(2). - С. 125-131.
42. [Ліфанова М. І.](#) Міжнародні фінансові центри: поняття, умови та стадії формування [Електронний ресурс] / М. І. Ліфанова // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент](#). - 2016. - Вип. 17. - С. 21-24.
43. [Макарчук Р. В.](#) Скасування статусу платника податків за спеціальним режимом оподаткування як особлива форма фінансово-правової відповідальності [Електронний ресурс] / Р. В. Макарчук // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2015. - Вип. 13(1). - С. 112-115.
44. [Макух О. В.](#) Поняття і значення юридичних фактів у динаміці фінансових правовідносин [Електронний ресурс] / О. В. Макух. // [Теорія і практика правознавства](#). - 2015. - Вип. 2.
45. [Марущак В. П.](#) Взаємозв'язок права і фінансових нормативів [Електронний ресурс] / В. П. Марущак, О. В. Юрченко // [Наукові розвідки з державного та муніципального управління](#). - 2015. - Вип. 1. - С. 34-44.
46. [Ментух Н. Ф.](#) Фінансово-правові засади діяльності Національного банку України у сфері стабілізації грошово-кредитного та валютного ринків України [Електронний ресурс] / Н. Ф. Ментух, О. Р. Шевчук // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2015. - Вип. 30(2). - С. 92-95.
47. [Михальський Ю. А.](#) Грошовий обіг та його зв'язок із ціновою політикою: правові питання [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Публічне право](#). - 2016. - № 3. - С. 148-155.
48. [Михальський Ю. А.](#) Емісійне право держави та його вплив на грошовий обіг [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2016. - Вип. 20. - С. 100-103
49. [Михальський Ю. А.](#) Фінансово-правове підґрунтя грошового обігу [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2016. - Вип. 38(2). - С. 7-10
50. [Михальський Ю. А.](#) Фінансово-правове підґрунтя грошового обігу [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2016. - Вип. 38(2). - С. 7-10.
51. [Міщенко Л. В.](#) Особливості притягнення до фінансово-правової відповідальності за бюджетні правопорушення [Електронний ресурс] / Л. В. Міщенко // [Право і суспільство](#). - 2015. - № 1. - С. 189-193
52. [Мозальова М. В.](#) Правові проблеми функціонування кредитних спілок в Україні в умовах фінансової нестабільності [Електронний ресурс] / М. В. Мозальова // [Право та інновації](#). - 2015. - № 4. - С. 86-91.
53. [Молчанов Д. В.](#) Підвищення ефективності фінансового контролю як умова детінізації економіки: організаційно-правовий аспект [Електронний ресурс] / Д. В. Молчанов // [Митна справа](#). - 2015. - № 2(2.2). - С. 223-228. // [Форумправа](#). - 2015. - № 5. - С. 199–204.
54. Музыка О.А. Фінансове право: Навчальний посібник. –2-е вид., доп. і перероб. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 260 с.
55. [Нестеренко А. С.](#) Публічне і приватне право як основа юридичної централізації й децентралізації у фінансовому управлінні [Електронний ресурс] / А. С. Нестеренко // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2016. - Вип. 19. - С. 36-38.

56. [Нестеренко А. С.](#) Фінансові правовідносини як об'єкт механізму функціонування фінансової системи держави [Електронний ресурс] / А. С. Нестеренко // [Молодий вчений](#). - 2015. - № 10(2). - С. 118-121.
57. [Пожидаєва М. А.](#) Діяльність платіжних систем як предмет фінансово-правового регулювання [Електронний ресурс] / М. А. Пожидаєва // [Публічне право](#). - 2016. - № 2. - С. 134-142.
58. [Рибалка Н. О.](#) Адміністративно-правовий статус органів державного фінансового контролю в умовах реформування міжбюджетних відносин [Електронний ресурс] / Н. О. Рибалка // [Наше право](#). - 2015. - № 3. - С. 50-56.
59. [Риженко О. С.](#) Методологія дослідження податкових ризиків у науці фінансового права. [Електронний ресурс] / О. С. Риженко // [Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право](#). - 2015. - Вип. 218. - С. 226-231.
60. [Савченко Л. А.](#) Фінансовий контроль, аудит, бухгалтерський облік – основні категорії фінансово-контрольного права [Електронний ресурс] / Л. А. Савченко // [Публічне право](#). - 2016. - № 4. - С. 96-101.
61. [Сударенко О.](#) Податок – категорія фінансового права [Електронний ресурс] / О. Сударенко // [Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право](#). - 2016. - № 1. - С. 56–67.
62. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2016. – 440 с.
63. [Фокша Л. В.](#) Фінансово-правова сутність публічного кредиту [Електронний ресурс] / Л. В. Фокша // [Право і суспільство](#). - 2016. - № 3(2). - С. 132-136.
64. [Фролов Ю. М.](#) Історико-правовий аналіз розвитку обліку в фінансовому контролі України [Електронний ресурс] / Ю. М. Фролов // [Наше право](#). - 2015. - № 1. - С. 5-10.
65. [Шпителько М. М.](#) Історико-правовий аналіз розвитку аудиту як форми фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] / М. М. Шпителько // [Право.ua](#). - 2015. - № 2. - С. 157-162.
66. [Яськів Б. А.](#) Грошовий обіг у системі фінансового права [Електронний ресурс] / Б. А. Яськів // [Право та державне управління](#). - 2016. - № 1. - С. 25-31.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. [Верховний Суд України](#) [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/>
2. Вісник Верховного Суду України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/>
3. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.gdo.kiev.ua>
4. Голос України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.golos.com.ua/>
5. Державна науково-технічна бібліотека України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.gutb/ u-t/ org/>
6. Інформаційний центр Міністерства юстиції України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.informjust.kiev.ua>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/>
8. Національна парламентська бібліотека [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.uplu.kiev.ua/>
9. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.ognb.odessa.ua>
10. [Офіційний портал Верховної Ради України](#) [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>
11. Право України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://pravoua.com.ua/ua/index.php?linkmy=golovna>

12. Правовий експерт [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://lawexpert.com.ua>
13. Український юридичний портал [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.zakoni.com.ua>
14. Український юрист [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://ukrjurist.com/>
15. Урядовий кур'єр [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://ukurier.gov.ua/uk/>
16. Урядовий портал [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>
17. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : [http:// korolenko/ kharkov](http://korolenko/kharkov)